

Корпорація Майкрософт®
Partners in Learning

Вчителі-новатори

НАВИКИ ХХІ СТОЛІТТЯ

Оцінювання

Примітка щодо авторів

Цей документ розроблено у процесі міжнародних консультацій з освітянами та вченими, які проводила компанія Imagine Education (<http://www.imagineeducation.net>).

Microsoft

Вчителі-новатори – навички XXI століття: оцінювання

Вступ

Проміжне оцінювання розглядається як один із найпотужніших засобів викладання. Однак що таке проміжне оцінювання, і як вчителі можуть поширити його використання на заняттях?

Визнання, цінування, підтримка навчання та повага до освіти залежать від практики викладання. Останнім часом спостерігається багато суперечок навколо досліджень зв'язку між оцінюванням і матеріалом, який викладається у школах, а також навколо методики та практики оцінювання (зведення цих суперечок див. за адресою <http://futurelab.org.uk/resources/publications-reports-articles/literature-reviews/Literature-Review1186>). Зокрема, ці суперечки стосуються відокремлення різних функцій оцінювання – усвідомлення ролі оцінювання у зміцненні навчальних і шкільних задач.

Хоча під час досліджень виділено багато ролей оцінювання (див. <http://www.publications.parliament.uk/pa/cm200708/cmselect/cmchilsch/169/16906.htm#n35> і <http://www.tlrp.org/pub/documents/assessment.pdf>), їх зазвичай розділяють на три категорії:

- проміжне оцінювання (використовується для пристосування викладання до потреб учнів);
- підсумкове оцінювання (підводить підсумок вивченого матеріалу за певний проміжок часу для звітування або тестування);
- систематична перевірка (використання оцінок для акредитації навчальних закладів, учителів або освітніх систем).

Проміжне оцінювання та систематична перевірка тісно пов'язані з перевіркою звітності освітніх закладів і систем. Вони часто мають чітко визначені цілі, і тому діють як довгострокові засоби розвитку методики. Однак в центрі уваги цього сценарію постає проміжне оцінювання, яке часто називають оцінюванням навчання (AfL – Assessment for Learning), оскільки воно найбільше асоціюється з позитивним досвідом навчання.

Вчителі-новатори – навички XXI століття: оцінювання

Вступ

Оцінювання навчання приділяє особливу увагу пошуку даних, які можуть використовувати вчителі й учні для визначення майбутніх завдань і цілей. Оцінювання навчання само по собі – невід’ємна частина персоналізованого курсу навчання.

Щоб практикувати оцінювання навчання, учителі мають виконати такі дії.

- Запровадити регулярне тестування на заняттях і, головне, використовувати результати цих тестувань, щоб узгодити викладання з навчанням.
- Надавати докладні та точні коментарії учням (письмові або усні).
- Активно залучати учнів до діяльності з оцінювання, у тому числі до визначення цілей.
- Дбати про мотивацію учнів і допомагати їм набути впевненості у своїх силах.
- Визнавати досягнення (на заняттях і поза уроками) всіх учнів і звертати увагу на те, як вони надають інформацію для проміжного оцінювання.

Учні відіграють важливу роль в оцінюванні навчання, зокрема, в обговоренні цілей оцінювання та наступних кроків або в діалозі з учителями щодо досягнень та завдань. Крім того, за допомогою самостійного оцінювання й оцінювання однокласників учні можуть

залучитися до створення доказів засвоєння матеріалу та усвідомити колективне розуміння успіху. У межах цих процесів учні досягають таких результатів.

- Залучаються до обговорення навчання, успішності та досягнень з учителями й учнями.
- Можуть визначати особисті цілі та завдання для себе й однокласників.
- Починають розуміти, як слід навчатися.
- Беруть безпосередню участь у формуванні навчальних цілей.
- Розвивають колективне розуміння успіху.
- Розвивають навички міркування та самодисципліни.

Вчителі-новатори – навички XXI століття: оцінювання

Роль цифрових технологій в оцінюванні

Цифрові технології відіграють дедалі важливішу роль в усіх типах оцінювання.

Для адміністрування даних оцінювання та керування ними вчителі можуть використовувати такі технології.

- Електронні таблиці для легкого записування даних.
- Зв'язки між різними типами даних оцінювання, завдяки яким учителі можуть легко перевірити щорічні результати успішності.
- Засоби для надання доступу до даних оцінювання колегам і батькам.

Записування даних оцінювання також можна вдосконалити за допомогою цифрових технологій. Приклади застосування цифрових технологій.

- За допомогою відеокамери або фотоапарата можна зафіксувати процес навчання, а також будь-які результати цього процесу.
- Учні можуть по-різному представляти свої ідеї та розуміння, що допомагає вчителям визначати рівень їхніх знань.
- Оперативне збирання даних оцінювання може прискорити досягнення проміжних цілей викладання.
- Підтвердження засвоєння матеріалу можна збирати як на заняттях, так і за їхніми межами, завдяки чому учні отримують більше можливостей для навчання.

Сценарії

Наведені нижче сценарії описують можливі завдання для вчителів і учнів. У центрі цих завдань – діяльність з оцінювання, яка забезпечить більш індивідуальний підхід до навчання. Їх представлено для допомоги в розробці нових підходів до викладання та навчання з урахуванням **недоліків і переваг альтернативних методик. Вони наводяться не як рекомендації або прогнози, але як початкова точка, на якій вчителі можуть вирішити, як слід спланувати проміжне оцінювання в межах власної викладацької діяльності.**

01 ПРОМІЖНІ ІНСТРУКЦІЇ

Використання підсумкового оцінювання як проміжного

Пан Майстренко перевіряє попереднє підсумкове завдання з математики та помічає, що 6-річний Матвій набрав мало балів, виконуючи арифметичні обчислення із дробами. Щоб використати ці дані для проміжного оцінювання, пан Майстренко складає для Матвія низку завдань різної складності, пов'язаних із дробами: для виконання деяких завдань потрібен простий калькулятор, для інших – лічильники, а певні завдання потрібно виконати, використовуючи лише олівець і папір. Проглядаючи відповіді, пан Майстренко помічає, що Матвій отримав непогані бали, якщо використовував калькулятор і лічильники, і низькі бали, якщо користувався олівцем і папером. За допомогою цих даних пан Майстренко усвідомлює, що Матвій розуміє процес обчислення дробів, але погано ділить числа. Він розмовляє з Матвієм і дає йому домашні завдання, під час виконання яких він зможе завчатися ділення.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: проміжне оцінювання, підсумкове оцінювання, цифри, міркування

02 ОЦІНЮВАННЯ ОДНОКЛАСНИКІВ (МІЖ УЧНЯМИ)

Використання оцінювання однокласників у процесі особистого навчання

Використовуючи засоби перевірки для зауважень щодо роботи Миколи, Олена керується рекомендаціями вчителів щодо оцінювання однокласників. Вона спочатку виділяє найцікавішу частину оповідання Миколи, зауваживши, якою захоплюючою була розповідь, а потім (з урахуванням особистої навчальної цілі Миколи, а саме використання більшої кількості «описових слів») Олена виділяє всі прикметники та прислівники в його роботі. Вона перерахує оповідання Миколи, а потім починає малювати його основний персонаж. Завершивши малюнок, вона показує його Миколі та пояснює, які описи надихнули її на створення цього малюнка. Обговорюючи частини, якими найбільше пишається Микола, а також найскладніші моменти, вони разом описують кілька нових навчальних цілей, які слід обговорити з учителем.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: оцінювання однокласників, зауваження, перевірка, перефразування, розповідь

Сценарії

04 ПОРТФОЛІО ПРАКТИКИ

Використання електронних портфоліо для збирання підтверджень у школі та за її межами

Роман відкриває свій електронний портфель, щоб порадитися зі своїм учителем і показати колекцію цифрових файлів, пов'язаних із цілями, які вони спільно визначили на початку семестру. Однією з цілей Романа було вдосконалення розмовної англійської мови за допомогою створення презентацій. Роман відкриває файл із зображенням учителя, який робить презентацію на шкільному зібранні, і розповідає, чого він навчився з розмов з учителем про стиль і темп. Учитель зауважив, що Роман не зробив жодної презентації у школі, а Роман показує відео презентації, присвяченої його хобі, яку він продемонстрував у місцевому центрі молоді. Учитель і Роман погоджуються, що це

свідчить про досягнення Романом своєї цілі, після чого вони починають розглядати цілі, які допоможуть йому надалі вдосконалювати знання з цього предмета.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: міркування, обговорення, електронний портфель, цифрові носії

03 ВИБІР, ПЛОДОТВОРНЕ ОБГОВОРЕННЯ (ОЦІНЮВАННЯ ГРУПИ)

Сполучення оцінювання вчителем колективної роботи (розгляд процесу та результату, індивідуальний і груповий внесок)

Професор Кравченко починає оцінювати роботу чотирьох учнів свого класу, які працювали над колективним проектом. Він переглядає сайт групи у службі Ning, який показує хід роботи, і із задоволенням помічає окремий опис цілей проекту, після якого наведено список учасників групи. Потім він вибирає вкладку часової шкали проекту, щоб переглянути різні сплановані дії та ролі учасників. Професор Кравченко бачить, що учасники групи мали виконати п'ять завдань проекту, діючи як дослідники, автори та редактори. Побачивши, що наразі виконано лише чотири завдання, професор Кравченко переглядає окремі ролі, час, проведений на сайті кожним студентом, і стан виконання останнього завдання. Зрозумівши, що не завершено завдання кінцевого редагування, професор Кравченко пише особисте повідомлення редактору проекту та коментар для всієї групи щодо загальної успішності. Потім він формулює кілька запитань, на які має відповісти група та в яких обговорюються проблеми, пов'язані з керуванням проектом, а також питання щодо вмісту роботи.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: проміжне оцінювання, оцінювання вчителем, робота у групі, індивідуальна робота, процес, результат

Сценарії

05 ОНЛАЙНОВЕ ЗВІТУВАННЯ

Використання портфелів і засобів публікації для звітування про процес, результат і успішність для залучення батьків у роботу учня

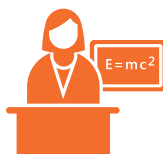
Тетяна працює над проектом з історії, а її батьки хочуть слідкувати за її досягненнями, щоб допомагати їй удома. Вони відкривають навчальну платформу школи та входять за допомогою своїх імені користувача та пароля. Вони переглядають робочий план Тетяни та її щотижневі цілі й бачать, що наразі вона працює над проектом, який стосується місцевого регіону. Тетяна зробила свій блог доступним для коментарів батьків. Переглянувши результати її роботи, вони залишають коментар і пропонують узяти інтерв'ю в бабусі та дідуся, щоб використати його у своєму проекті. Вибравши піктограму «оцінювання», батьки Тетяни переглядають її останні оцінки, а також проміжні коментарі вчителя. Вони бачать, що одна з областей для вдосконалення – оцінювання джерел, тому вирішують знайти кілька книг про місцевий регіон, які слід обговорити з Тетяною, коли вона виконуватиме домашнє завдання.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: блог, зв'язок між батьками та школою, історія, критичне мислення, навчальна платформа, проміжне оцінювання

<http://assessment.tki.org.nz/>

Опис завдань із професійного розвитку

Нижче наведено описи кількох сценаріїв із можливими методиками, в яких використовуються цифрові технології для розвитку нових практик викладання та навчання, в яких оцінюванню приділяється достатньо уваги.

Вони наводяться не як прогнози або рекомендації, а як початкова точка для обговорень оптимального застосування цього засобу у викладацькій практиці. Дотримуйтеся запропонованих методик, в яких використовуються ці сценарії, щоб заохочувати до цих обговорень.

Завдання 1

ПРИНЦИПИ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАННЯ – ОБГОВОРЕННЯ СУТНОСТІ ОЦІНЮВАННЯ

Ціль цього заходу – краще зрозуміти принципи оцінювання навчання та розглянути можливі способи його інтегрування у викладацьку діяльність.

Спочатку прочитайте документ Qualification and Curriculum Development Agency's (QCDA's) 10 principles of Assessment for Learning (Управління з розробки екзаменів і навчальних планів: 10 принципів оцінювання навчання) за адресою <http://www.qcda.gov.uk/4336.aspx>.

1. У групі оголосіть ці принципи, використовуючи два кольорові маркери. Використовуючи маркер одного кольору, відобразіть засоби, якими можна легко застосувати ці принципи на практиці, а маркером іншого кольору позначте перешкоди, що постають перед застосуванням цього підходу.
2. Оголосивши набір принципів, обміняйтеся ними з іншими вчителями, щоб кожен учитель знав, як можна застосувати оцінювання навчання.

3. Насамкінець перегляньте визначені перешкоди й обговоріть можливі рішення або позначте їх для обговорення у процесі планування розвитку школи.

10 принципів оцінювання навчання можна також використовувати як дескриптори для завдання Diamond 9. Додаткові відомості щодо цього методу співпраці на основі обговорення див. у розділі «Додаткові ресурси».

Вчителі-новатори – навички XXI століття: оцінювання

Опис завдань із професійного розвитку

Завдання 2

ПЕРЕХРЕСНЕ ОЦІНЮВАННЯ УЧНЯ

Ціль цього завдання – розглянути засоби впровадження проміжного та підсумкового оцінювання в різних сферах, щоб побачити всю картину успішності та досягнень учня.

Обміняйтеся трьома роботами зі свого предмету з учителями, які викладають інші предмети. Що вони можуть сказати про власний предмет у зв'язку з вашим предметом (і навпаки)? Наприклад.

- Що може вчитель української мови сказати про роботу учня з географії?
- Які математичні завдання виконуються на уроках фізики?
- Як завдання, виконане на уроці з мистецтва, допомагає вчителю української мови?

Обговоривши роботу з колегами, розгляньте можливість створення проекту з перехресного оцінювання.

Вчителі-новатори – навички XXI століття: оцінювання

Додаткові ресурси

Для підтримки цього засобу викладання доступні ресурси для викладачів і матеріали з рекомендаціями та дослідженнями

<http://www.atc21s.org/home/>

<http://www.gold.ac.uk/teru/projectinfo/>

<http://futurelab.org.uk/resources/publications-reports-articles/literature-reviews/Literature-Review204>

<http://assessment.tki.org.nz/>

<http://www.assessment-reform-group.org/>

<http://futurelab.org.uk/resources/publications-reports-articles/literature-reviews/Literature-Review1186>

Diamond 9

<http://smtltd.wetpaint.com/page/20+Diamond+Nine+Ranking+Activity>

<http://feasst.wlecentre.ac.uk/april-28th/>

Додаткова література

Група з реформування оцінювання

<http://www.assessment-reform-group.org/>

Звіт компанії Futurelab з оцінювання та цифрових технологій

<http://futurelab.org.uk/resources/publications-reports-articles/literature-reviews/Literature-Review1186>

10 принципів оцінювання навчання

http://www.qcda.gov.uk/libraryAssets/media/4031_afl_principles.pdf

